ENDAVANT OSAN

endavant.org

EL PROCÉS SOBIRANISTA I L'ESQUERRA INDEPENDENTISTA

endavant

organització socialista d'alliberament nacional

Publicació d'Endavant-OSAN:
La Barraqueta C. Tordera, 30 (08012 Barcelona)
Racó de la Corbella C. Maldonado, 46 (46001 València)
Ateneu Popular de Palma C. Missió, 19 (07011 Palma)

Contacte:
comunicacio@endavant.org

El procés sobiranista i l'esquerra independentista

Els objectius fonamentals de l'esquerra independentista

L'objectiu final de l'esquerra independentista és la independència, el socialisme i el feminisme als Països Catalans. És a dir, la constitució d'un estat independent que englobi el conjunt de la nació catalana i la construcció d'una societat socialista i feminista.

Qualsevol actuació política, des de la intervenció en una lluita conjuntural fins a les estratègies polítiques -nacionals o territorials-, ha d'anar encaminada a l'acumulació de forces per a poder assolir aquest objectiu final que és la raó de ser del nostre moviment.

Per tant, la mobilització independentista que actualment viu el Principat de Catalunya, també cal que la inserim en aquesta mateixa lògica d'analitzar-la i intervenir-hi políticament amb l'objectiu d'acumular forces i avançar cap a la consecució del nostre projecte polític.

Cal desterrar de les nostres anàlisis polítiques els plantejaments que tendeixen a distingir entre objectius pragmàtics i objectius utòpics, i que acaben a la pràctica establint els primers com a objectius reals del moviment.

Plantejar que la independència de Catalunya -en el marc d'un projecte polític socioliberal- és l'objectiu més possible a hores d'ara, i com a conseqüència d'això, posposar els objectius de l'esquerra independentista per a un futur llunyà, és una errada estratègica greu. A la pràctica, això acaba situant la independència de Catalunya com l'objectiu real i els objectius de l'esquerra independentista acaben caracteritzats com a mítics -i per tant, fora de la política real-.

Allò que ens cal és intervenir en l'actual conjuntura del procés sobiranista no amb l'objectiu de fer de coartada als projectes regionalistes o socioliberals, sinó amb l'objectiu de fer avançar els nostres plantejaments d'independència, socialisme i feminisme per a tots els Països Catalans.

Des d'Endavant OSAN creiem que és possible engegar una estratègia política que treballi de manera decidida en la conjuntura del procés sobiranista i que alhora treballi en altres conjuntures arreu dels Països Catalans mantenint els objectius d'independència, socialisme i feminisme.

D'on ve l'actual procés sobiranista?

Establir les causes d'aquesta mobilització política portaria a una anàlisi força complexa i espaiada en el temps. Tot i així, determinar aquestes causes ha estat un dels cavalls de batalla per dominar el relat propagandístic a favor d'un o altre projecte polític. Per tant, és important que des de l'esquerra independentista aportem elements per aquest debat, des de l'honestedat intel·lectual però també des de la fermesa en la defensa dels nostres postulats, tot i que aquests puguin topar amb els postulats actualment hegemònics.

Detectem tres grans elements que podem situar com a origen d'aquest procés polític: la crisi del règim de 1978, el canvi de cultura política dels darrers 15 anys i la crisi econòmica.

La crisi del règim de 1978

El règim de 1978 es va bastir sobre un pacte entre les diferents elits, tant del règim com de l'oposició, que es va poder vendre a una majoria social com a beneficiós. Aquest procés històric, conegut com a transició, ha acabat essent qüestionat fins i tot per alguns dels sectors polítics i socials que en van ser protagonistes. Amb tot, la transició espanyola és la que ha determinat els darrers 40 anys de vida política a la majoria dels Països Catalans.

El pacte es basava en deixar intacte el poder econòmic i funcionarial provinent del franquisme a canvi de permetre una participació en el sistema de les principals forces de l'oposició, a través d'una democràcia parlamentària liberal a l'ús a Occident. Amb aquest pacte, s'articulava una descentralització administrativa que permetria àrees de poder a les elits territorials i seria un espai on donar sortida a les reivindicacions nacionals.

Aquest pacte aconsegueix un cert consens social també entre les bases antifranquistes -majoritàries als Països Catalans-, presentant-se com la possibilitat de reprendre el fil democràtic de la Segona República sota la forma d'una monarquia constitucional. Llibertats polítiques, justícia social i drets de les nacionalitats.

En el moment en que es va contrastant que aquests tres pilars tenen uns límits que no permeten el progrés social tal com una majoria se l'ha imaginat, és quan el règim va entrant en crisi. Unes llibertats polítiques segrestades per una partitocràcia on ni l'alternança significa cap canvi. Un procés de despossessió que compta amb la incapacitat o la complicitat de les estructures polítiques per a revertir-lo. Uns drets de les nacionalitats que són objecte d'un procés de recentralització i limitació.

El canvi de cultura política dels darrers 15 anys

A mesura que el règim de 1978 començava a donar mostres dels seus límits, i que noves generacions s'incorporaven a l'acció política i social, es va anar produint un canvi en la cultura política d'alguns sectors de l'esquerra dels Països Catalans.

Diferents lluites socials, ecologistes, de gènere i culturals van anar amalgamant-se generant una consciència de necessitat de canvi global i en profunditat. Un canvi que es podria concretar en la necessitat de construir un país nou i lliure.

Tot aquest moviment, allunyat dels espais centrals de la societat catalana, va anar teixint una densa xarxa organitzativa, amb una gran extensió territorial, que en una dècada ha socialitzat políticament desenes de milers de persones.

La crisi econòmica

Tot i que la retallada de drets dels treballadors i els mecanismes que han aprofundit el procés de despossessió ja venien de lluny, l'efecte directe i devastador d'aquests no s'ha viscut generalitzadament fins a l'esclat de la crisi econòmica el 2008.

Això ha suposat que una part de la població hagi pres consciència de la necessitat d'un canvi de sistema, i per tant, de la superació del capitalisme. També una part encara més àmplia considera que cal un canvi en profunditat del règim polític.

Així mateix, aquesta crisi ha fet sentir de manera generalitzada sobre la pròpia vida de les classes populars una acusada depauperació. Alhora, altres sectors interme-

dis no directament afectats per la duresa de la crisi han vist com la societat inclusiva de la qual feien bandera s'ha esvaït i està patint un procés de divergència entre els més rics i les classes populars.

La crisi econòmica no és la causa ni de l'expansió de la consciència independentista ni del procés de presa de consciència de la necessitat d'un canvi social. Aquests fets tenen la seva causa primerament en l'existència d'una opressió nacional i social contra el poble treballador català, i de manera més propera en un fil roig que connecta generació rere generació i que des de 1996 ha trobat una formulació en una nova cultura política. La crisi econòmica que estem vivint ha actuat com a catalitzador d'aquests elements.

El tomb de 2012

El creixent descontentament social, el descrèdit del règim de 1978 en la seva totalitat -estat i autonomia- i l'expansió dels partidaris de la independència contrasten el 2012 amb l'acorralament que viuen les elits del Principat.

Creixents protestes socials que desemboquen en una vaga general el 29 de març en que els sindicats oficials són absolutament desbordats i la repressió policial fa un salt qualitatiu. Una CiU amb una part de la base social que cada vegada més s'està sumant a la idea de la independència. Un estat central amb majoria absoluta del PP disposat a abordar la seva profunda crisi amb mà dura i iniciant un procés d'intervenció de les autonomies.

Hi ha un relat oficial que pretén explicar l'actual procés polític com una derivada de la sentència del Tribunal Constitucional contra l'estatut d'autonomia el 2010. Aquest relat ve a dir que davant la incapacitat del govern central d'accedir a desenvolupar l'autonomia, s'han hagut de reconvertir en sobiranistes. És el relat dels opinadors i polítics de torn, que el que pretén és legitimar la seva actuació i les seves posicions des de fa 30 anys en aquest moment polític canviant. És, però, un relat fals.

La realitat és que el tomb en el discurs polític es produeix l'estiu de 2012, quan l'estat central ja no dissimula que pretén intervenir diverses autonomies a la tardor i quan les cotes de popularitat de CiU es troben en els seus moments més baixos. La mobilització massiva de l'Onze de Setembre fa decidir a CiU a posar-se al capdavant de la pancarta per tal d'evitar que la protesta li passi pel damunt.

Quines són les característiques de l'independentisme majoritari avui en dia?

És un moviment socialment ampli, que abraça des d'una part de la classe treballadora fins a sectors de la petita i mitjana burgesia. La seva direcció -entesa com el nucli que aporta els quadres intel·lectuals i organitzatius- recau bàsicament sobre classes professionals liberals i funcionarials eminentment catalanoparlants i generacionalment avançades.

És un moviment que hibrida la cultura política de l'independentisme amb un fort substrat autonomista. Això fa que al costat de la reivindicació clarament independentista i de l'assumpció d'un caràcter radicalment democràtic, hi convisquin elements com la pròpia restricció de la nació catalana al territori de la CAC, la identificació de les institucions autonòmiques com a legítimes institucions nacionals i la consideració dels grans partits autonomistes com a imprescindibles per a qualsevol avenç nacional.

És un moviment que no pretén destituir ni substituir l'actual poder polític o econòmic, sinó que pretén pressionar-lo per tal que prengui decisions que avancin en el camí de la independència.

El transversalisme

El transversalisme, com a concepte polític que pregona i considera possible la unitat de tot l'independentisme, és una fal·làcia. Es tracta simplement de la plasmació de l'hegemonia política d'un projecte socioliberal i catalunyès. Les organitzacions de masses que es reclamen del transversalisme són en realitat organitzacions l'acció de les quals respon -de manera molt fidel- als postulats del projecte polític socioliberal i catalunyès.

Per analitzar aquesta qüestió, no ens podem basar només en la coneixença de gruixos importants de persones que actuen en aquestes organitzacions i que militen a l'esquerra independentista, ni en la millor o pitjor receptivitat d'aquestes organitzacions en la seva relació amb l'esquerra independentista.

De fet, l'èxit de l'hegemonia es basa precisament en el fet que és capaç d'integrar gent que no respon a la seva ideologia política però que considera imprescindible aquesta hegemonia per a la consecució d'alguns objectius polítics.

D'altra banda, la relació entre aquestes organitzacions i l'esquerra independentista té a veure amb múltiples factors. Dinàmiques polítiques, estructura social, correlació de forces...

Des d'Endavant OSAN creiem que és un error que l'esquerra independentista avali aquesta estratègia "transversalista" i consideri com una aposta tàctica central el seu enfortiment organitzatiu i polític. I també creiem que és un error que s'intenti traslladar aquesta estratègia a altres territoris dels Països Catalans.

Això no vol dir, però, que no calgui tenir en compte aquestes organitzacions com a actors polítics que juguen papers importants en l'actual conjuntura política. Però la nostra relació amb aquestes estructures ha de ser la de dos agents diferenciats i ha de respondre a la nostra tàctica política per apropar-nos als nostres objectius polítics, que cal recordar que en darrera instància difereixen dels de les organitzacions "transversals".

El paper de l'esquerra independentista

És obvi que el creixement de la mobilització independentista no ha estat un fenomen impulsat fonamentalment per l'esquerra independentista, però també ho és que l'esquerra independentista hi ha tingut un paper important.

Si bé no hem viscut un procés de correlació literal entre creixement de la consciència independentista i creixement de l'esquerra independentista -la qual cosa hagués significat que haguéssim esdevingut la primera o segona força política-, sí que és cert que l'esquerra independentista ha pogut créixer en aquest context. Un creixement que creiem que cal valorar com a enormement positiu, ja que ens ha permès tenir veu pròpia tant en el procés sobiranista com en les mobilitzacions de contestació social.

El que sí que podem afirmar és que aquest creixement no és fruit de la mobilització dels sectors centrals de l'autonomisme, ja que aquests han estat els darrers d'incorporar-se a la mobilització, i sovint des de postures forçades per a poder conservar el poder polític i la centralitat social.

El paper de les elits econòmiques

La burgesia del Principat ha estat sempre una peça fonamental per al manteniment dels Països Catalans al sí de l'estat espanyol. Abans de valorar el seu paper en el procés, fem un retrat esquemàtic de quina és la seva composició actual.

Els gestors de grans multinacionals, la classe corporativa, són un sector en alça al sí de les classes dirigents que ha desplaçat en part l'antiga gran burgesia industrial. Amb una enorme influència sobre les elits polítiques -en virtut, per exemple, de les portes giratòries-, tenen alhora una forta vinculació amb l'estat. Cal recordar que moltes de les multinacionals espanyoles i catalanes més importants tenen el seu origen o un moment clau en el seu desenvolupament en el sí del règim franquista. Això suposa que en molts casos aquestes grans corporacions siguin un amalgama d'interessos vinculats a l'alta burgesia catalana, a l'oligarquia espanyola i als aparells de l'estat. El seu poder està vinculat a l'estat -per exemple, amb el rescat bancari o les polítiques d'infraestructures o defensa- i alhora deuen a aquest estat la seva internacionalització -especialment al món àrab i a Sud-amèrica-.

Que la classe corporativa hagi desplaçat en gran mesura la gran burgesia industrial, no vol dir que aquesta hagi desaparegut. La seva existència continua exercint un poder clientelista destacable, i els seus interessos estan vinculats també de forma estreta al mercat estatal i a l'estat com a estructura de control social i com a plata-

forma d'expansió internacional.

Dins la burgesia mitjana, que és el que el poder polític acostuma a posar com a exemple de la Catalunya emprenedora, podem diferenciar, amb tots els matisos possibles, dos sectors segons el seu grau de vinculació amb l'estat. D'una banda, aquells que com l'alta burgesia industrial i comercial, tenen un mercat bàsicament estatal i una confiança en l'estat com a ens que pugui defensar els seus interessos, especialment en matèria fiscal i de legislació laboral, així com en relació a les normes europees. D'altra banda, aquells sectors menys dependents del mercat espanyol, amb una producció enfocada a l'exportació i políticament més propers al poder autonòmic.

No podem considerar la petita burgesia com a integrant de les classes dirigents. El seu pes social ve determinat bàsicament per la quantitat de membres, però no per cap element qualitatiu que li infongui un paper dirigent. Aquesta és la diferència amb l'alta i mitjana burgesia, numèricament molt reduïdes però amb una posició socialment dominant. Tot i que ideològicament la petita burgesia està encara força subordinada a l'hegemonia ideològica de la gran burgesia, l'actual context social i polític situa els seus interessos objectius molt més arrenglerats amb el poble treballador català.

Les actituds polítiques de les elits econòmiques

Mentre que la classe corporativa i un sector de l'alta burgesia han viscut els darrers 15 anys molt vinculats als rèdits del del darrer cicle d'expansió capitalista -i en conseqüència, molt propers al poder polític estatal-, la burgesia mitjana, i alguns sectors de l'alta burgesia, van iniciar a principis dels anys 2000 un seguit de mobilitzacions per a reclamar una major part en el repartiment del pastís pressupostari estatal.

La modernització de l'estat i l'entrada a la UE eren un dels objectius clàssics de la burgesia del Principat. Això, però, suposà una pèrdua del pes específic de la burgesia del Principat al sí del poder estatal, especialment en el cas de la burgesia mitjana. Aparegueren nous pols econòmics -el Gran Madrid, el País Valencià- que competien amb el Principat per al repartiment de l'extracció fiscal. De cop i volta, l'anomenat espoli fiscal al Principat -similar numèricament al que pateixen la resta de Països Catalans-, deixà de ser la torna al pes polític de la burgesia principatina.

És en tot aquest procés en què es posen en marxa un seguit de reivindicacions que

van bàsicament lligades a la millora de les inversions en infraestructures. Una millora que pot venir donada o bé a compte dels pressupostos estatals o bé a compte d'una millora del finançament de la Generalitat. Aquesta darrera via és la que s'explorarà primer amb la reforma de l'estatut i després amb la proposta de pacte fiscal. El moviment independentista majoritari a partir de 2009, tot i que prendrà aquests “greuges”, té uns orígens, com ja hem vist, diferents. Així mateix, el fet que la burgesia hagi assimilat els seus interessos als interessos nacionals i, per tant, s'hagi embolicat amb la bandera en la defensa d'aquest pacte fiscal, això no pressuposa ni molt menys que aquesta classe social ara pretengui erigir-se en capdavantera d'un moviment d'alliberament nacional.

L'espoli fiscal i l'infrafinançament de les administracions autonòmiques i locals és una realitat que té el seu origen en la configuració del propi poder estatal i en un disseny centralista de l'administració i que també afecta d'una manera determinant els interessos de les classes populars. Ara bé, la forma com s'ha concretat la reivindicació atén els interessos de la burgesia. Una reivindicació focalitzada en la necessitat d'inversió en infraestructures i que només contempla la part entre administracions del repartiment fiscal. Una concreció feta segons els interessos de les classes populars situaria com a principal la preeminència de la inversió en serveis públics i contemplaria també, a banda del repartiment d'allò recaptat, la reestructuració de la càrrega fiscal entre les diferents classes socials.

Si entenem la burgesia en la seva dimensió col·lectiva i no com una suma d'individualitats que fan o insinuen certs pronunciaments, no podem parlar en cap cas que aquesta classe social avali cap procés d'independència. Els seus principals organisme de representació estan per un pacte bilateral -l'anomenada tercera via-, tot i que algunes organitzacions de la mitjana burgesia avalin el dret a decidir com a mètode per a ratificar aquest pacte. L'existència de cercles d'empresaris independentistes no té capacitat de modificar aquesta situació ni pressuposa cap canvi de tendència en el sí de les classes dirigents.

Si el projecte de la burgesia és el pacte fiscal i d'infraestructures i en cap cas avala un procés independentista, podem concloure que si el procés independentista continua dirigit per unes elits polítiques que durant 30 anys han estat servint fidelment els interessos d'aquesta burgesia, aquest té pràcticament impossible l'opció de culminar-se. Per contra, el procés independentista només es podrà culminar si es destitueix la burgesia principatina del seu paper de classe dirigent i se'n destrueix la seva hegemonia.

Perspectives de canvi social

La voluntat d'independència va associada en la immensa majoria dels casos a una voluntat de canvi a nivell social. Així ho indiquen totes les enquestes i així es desprèn de tota la propaganda independentista. Ara bé, canvi social no implica necessàriament canvi revolucionari. Les perspectives de canvi que es desprenen de la gent independentista són diverses i responen a concepcions ideològiques diferents.

Analitzar quines són aquestes perspectives de canvi, quina viabilitat a mig termini i quina capacitat d'acumulació de suports tenen és un element important per a dissenyar la nostra estratègia política com a moviment.

La perspectiva més majoritària de canvi social vinculat a l'independentisme és la que veu la construcció del nou estat com una manera de revertir l'actual procés de conflictivitat social, de descrèdit polític i de crisi econòmica per a retornar a un escenari d'estat del benestar i progrés. Reiniciar un sistema -l'estat social i el capitalisme responsable- per a eliminar-ne les males pràctiques i les desviacions que ens han dut on estem.

Hi ha una altra perspectiva, més minoritària, que vincula l'independentisme a la idea de canviar-ho tot. És aquesta la perspectiva impulsada per l'esquerra independentista i participada per un gruix cada vegada més important dels moviments populars i de l'esquerra política. És una perspectiva d'impugnació total del règim -a qui es considera hereu del franquisme- i del sistema -que es considera incapaç de revertir per sí mateix la tendència contrària als interessos populars-. Ideològicament, no beu de la idea de l'estat social europeu -assajat amb baixa intensitat als Països Catalans durant els anys 80 i 90-, sinó del fil roig que es trencà el 1939, de tot allò que hagués pogut esdevenir si el feixisme no hagués esclafat els anhels de llibertat i transformació social.

Hi ha un tercer actor en aquest escenari, el laboratori neoliberal. Tot i no ser un projecte polític amb àmplies bases socials, sí que és una proposta ben arrelada entre

els quadres polítics i intel·lectuals del sobiranisme convergent. La seva acció es centra en, des de la seva posició pública privilegiada, intentar influir en el discurs regeneracionista per tal que aquest adopti postulats i discursos neoliberals amb l'embolcall de modernitat, ruptura i contracorrent amb què s'acostumen a presentar aquestes receptes.

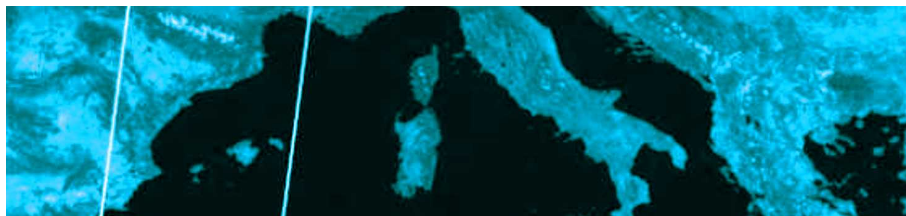
Quins sectors socials hi són representats?

Tot sembla indicar que la perspectiva regeneracionista representa un gruix molt important de les classes intermitges i també treballadores. Aquesta perspectiva és alhora més viva en generacions més grans, que durant anys han estat la base social de l'autonomisme. És una perspectiva que tendeix a l'hegemonia ja que actualitza idees dominants des de fa dècades com el consens o cohesió social, l'activisme cívic i la democràcia formal.

Pel que fa a la perspectiva de la independència per canviar-ho tot, aquesta agrupa sobretot els sectors més mobilitzats socialment de les classes populars i és una perspectiva especialment viva entre la joventut, que és qui pateix d'una manera més generalitzada -és a dir, en tots els estrats de les classes populars- el procés de precarització i manca d'expectatives. És una perspectiva minoritària que incorpora idees situades fora del camp dominant, com la lluita de classes, la crítica integral al capitalisme o la idea de democràcia participativa.

L'agudització i la permanència dels efectes de la crisi econòmica estan marcant una divisòria entre aquells que consideren que el que cal és reiniciar el sistema canviant de règim i aquells que consideren que el sistema és irreformable i que cal canviar-lo de dalt a baix. Aquests darrers, a banda de tenir una visió política més propera als postulats socials de l'esquerra independentista, són un sector en creixement que cada vegada es creu menys les receptes regeneradores dels partits parlamentaris tradicionals i dels sectors socials hegemònics.

Per tant, des de l'esquerra independentista hem de treballar el programa d'independència per canviar-ho tot com una eina per a organitzar les classes populars. Diluir aquest capital polític en pro d'opcions més eclèctiques o transversals suposa d'una banda entrar en un terreny on altres projectes polítics -els provinents de la socialdemocràcia i l'autonomisme- tenen totes les de guanyar i renunciar a representar les classes populars catalanes, especialment aquells sectors que viuen més directament els efectes de l'empobriment.

El procés sobiranista i els Països Catalans

Tal com dèiem al principi, una de les principals contradiccions del procés sobiranista és el fet que només es dóna en una part de la nació que l'independentisme sempre havia reconegut com a tal. En aquest sentit, el procés sobiranista respon a una concepció nacional més pròpia de l'autonomisme i de la tradició del catalanisme conservador. Una Catalunya de les quatre províncies com a nació i la no presa en consideració de la resta de territori dels Països Catalans. Això és així perquè el projecte nacional de Països Catalans és un projecte minoritari també al Principat de Catalunya.

D'altra banda, si apliquem a la resta de territoris el conjunt d'elements objectius que expliquen l'emergència de l'independentisme al Principat, ens sorgeix una pregunta clau. Com és que compartint la mateixa conjuntura, només s'hagi donat una resposta en clau sobiranista al Principat? Creiem que podem identificar tres elements que ens permeten explicar-ho i alhora apuntar línies de treball.

Diferents nivells i tipus de consciència identitària

Tota consciència nacional es compon de tres elements que s'interrelacionen entre ells: les identificacions, les diferenciacions i el projecte nacional. Si analitzem cadascun d'aquests elements entre els diversos territoris dels Països Catalans podem concloure que:

Des de finals del segle XIX s'han anat gestant identitats basades en els antics territoris històrics. La identitat de País Valencià, la identitat de cadascuna de les illes, la identitat catalana -entesa com a privativa del Principat i amb caràcter d'identitat nacional-. Aquestes identitats s'han imposat, amb major o menor intensitat, a les identitats provincials -que en molts casos pretenien desmembrar els territoris històrics- i han estat complementades només de manera parcial amb la idea d'una identitat comuna.

Alhora, aquestes identitats s'han hagut de relacionar amb la idea de l'espanyolitat com a identitat dominant. Tant les identitats illenques com sobretot la identitat valenciana s'hi han relacionat de forma majoritària des de la idea de complementarietat. Ser valencià o mallorquí i alhora espanyol era percebut com una seqüència lògica. Per contra, la identitat catalana privativa del Principat, des dels anys 20 del segle passat ha mantingut una corrent important de contraposició entre allò català i allò espanyol. Aquesta contraposició, mantinguda des de tot el ventall ideològic, no ha significat però fins a dates recents l'explicitació majoritària d'un projecte independentista. Que ser català era incompatible o diferent amb ser espanyol ha estat durant dècades perfectament compatible amb la idea que els catalans i catalanes hem de construir el nostre projecte al sí de l'estat espanyol.

Finalment, tal com ja dèiem a l'inici d'aquest apartat, el projecte nacional de Països Catalans ha estat fins ara un projecte minoritari. El projecte nacional majoritari a Catalunya ha estat la consideració del Principat com una nació i la seva interacció bilateral amb l'estat de cara a assolir el ple autogovern. En canvi, a les Illes Balears i al País Valencià, tots els projectes que han afirmat una identitat contraposada a l'espanyola fins ara han estat minoritaris.

Sistemes de partits menys potents i més subordinats

La configuració del sistema de partits durant la transició i sobretot durant la posada en marxa de les autonomies és diferent en cada territori. Per diverses causes, el sistema de partits polítics així com altres organismes de representativitat del País Valencià i les Illes Balears, són menys potents i estan més subordinats a les estructures centrals espanyoles.

A banda d'un sistema de partits amb una autonomia més feble, també es patí la manca de partits en tots els territoris que consideressin necessària la construcció nacional. Només l'esquerra independentista, amb totes les seves febleses organitzatives i de continuïtat, ha omplert aquest buit.

Manca de xarxes nacionals i projectes compartits

Durant la segona meitat dels 70, la idea de Països Catalans era present en tot l'espectre de l'esquerra dels diferents territoris. Totes les organitzacions tenien els seus propis projectes polítics de futur per als Països Catalans, des de la cooperació cultural entre territoris fins a la independència. Així mateix, existia una xarxa d'iniciati-

ves socials i culturals, centrals en aquell moment, que eren d'àmbit nacional.

La implementació de l'estat de les autonomies, el triomf del catalanisme conservador, l'operació PSOE d'absorció de partits socialistes i la Batalla de València van fer que tot aquest potencial quedés molt tocat.

Això ha suposat una dificultat afegida a l'hora d'estendre l'adhesió a un projecte nacional de Països Catalans i ha suposat una coartada per aquells sectors gens disposats a cap tasca de construcció nacional.

Com podem interrelacionar el procés sobiranista amb la construcció nacional?

D'entrada, cal remetre'ns al que dèiem a l'inici d'aquest text. Tota intervenció política de l'esquerra independentista ha d'estar inserida en una lògica de guanyar els objectius estratègics del moviment: la independència, el socialisme i el feminisme als Països Catalans.

En primer lloc, ha de ser tasca central d'Endavant i de l'esquerra independentista elaborar un full de ruta per a la construcció nacional i portar-lo a terme. Aquest full de ruta ha de contemplar com revertir els tres elements anteriorment mencionats.

També cal tenir present que només un procés obert i rupturista suposarà una aportació positiva a la construcció nacional. Un procés que no accepti pactes amb l'estat, que no sigui fet des de dalt i que sigui capaç de generar un programa de ruptura atractiu i un contrapoder que es pugui interrelacionar amb altres ruptures que es puguin generar a curt termini al País Valencià i les Illes Balears, generant projectes i institucions nacionals.

Cal treballar per evitar qualsevol escenari de pacte entre elits o de derrota dels postulats independentistes. El primer escenari suposaria molt probablement un redibuix de l'estat de les autonomies en què el País Valencià i les Illes Balears formarien part dels territoris recentralitzats. El segon escenari suposaria donar via lliure al projecte recentralitzador i espanyolista més radical. Un projecte que ha demostrat ser molt conscient de la realitat nacional dels Països Catalans i que per tant és previsible que focalitzi la seva estratègia en desarticular el nostre espai nacional i atacar les baules més febles.

Objectius, etapes i línies d'actuació en els propers mesos

Objectius

Duran aquests propers mesos, i probablement anys, en que tant el procés sobiranista com altres processos de ruptura estaran al centre del debat polític, caldrà marcar-nos un seguit d'objectius per a poder forçar escenaris que donin oportunitat a materialitzar el nostre projecte polític.

Els objectius que han de permetre això són:

Fer irreversible la crisi del règim de 1978 arreu dels Països Catalans.

El procés sobiranista és un dels reptes més importants que té al davant el règim de 1978, ja que posa en escac un dels seus principis fonamentals: la indiscutible unitat d'Espanya. Juntament amb aquest repte, el manteniment del bipartidisme i de les estructures opaques del règim es troba en qüestió a la resta de Països Catalans.

Per a fer irreversible aquesta crisi, cal que el procés sobiranista desplegui tot el seu potencial rupturista. Hem d'exigir, amb totes les conseqüències, la celebració del referèndum i l'execució immediata del seu resultat. Hem de treballar per aconseguir la victòria independentista en aquest referèndum o per generar una rebel·lió independentista contra els qui hagin escamotejat la voluntat majoritària de realitzar-lo.

Alhora, cal evitar que la crítica al règim desemboqui en una refundació de l'estat que en allò essencial -opressió nacional, capitalisme- sigui exactament igual que els règims precedents.

Augmentar la consciència nacional i la reivindicació de sobirania popular arreu dels Països Catalans.

- Confrontar la legitimitat democràtica de la voluntat popular amb el caràcter antidemocràtic de l'estat espanyol.

Un dels principals antídots per a combatre la influència del nacionalisme espanyol en molts sectors de la societat dels Països Catalans és assenyalar el caràcter intrínsecament antidemocràtic de l'estat espanyol en els seus diversos aspectes. La incapacitat d'aquest estat de complir amb les seves pròpies lleis i principis constitucionals si aquests afecten al poder econòmic o a les essències del sistema patriarcal, la política recentralitzadora que a banda de ser un atac més contra les nacions sense estat és alhora un major segrest de la capacitat decisòria, o la raó d'estat sense límit per tal de garantir la unitat d'Espanya són elements fonamentals per a treballar políticament per tal de confrontar ambdós projectes.

- Confrontar el discurs hegemònic de les classes dominants dels Països Catalans amb la realitat de la seva submissió als interessos de l'estat.

Un dels problemes principals que hi ha hagut fins ara per tal d'assenyalar de manera concreta els nostres enemics de classe i nacionals, especialment al Principat, ha estat el joc de miralls que durant dècades ha perpetrat l'autonomisme. Les pròpies institucions autonòmiques s'han presentat sovint com un paraigües que protegeix la població d'alguns efectes de l'estat, amagant/justificant així moltes vegades el seu paper actiu d'aparell polític de la burgesia. D'altra banda, el relat de l'economia eficient i productiva ha ajudat a desdibuixar unes elits econòmiques profundament imbricades en l'estructura estatal i el gran capital hispànic. Finalment, la percepció d'una societat més desenvolupada i més justa que la resta de l'estat ha servit de cortina de fum a les profundes desigualtats socials que en cap cas es poden atribuir en exclusiva a causes exògenes.

Cal combatre l'hegemonia de la burgesia que es concreta des de fa dècades en caracteritzar els seus interessos de classe com a interessos nacionals o del conjunt de la societat.

- Crear eines de formació i politització

El nostre moviment ha de ser capaç de crear eines que permetin un major grau de politització de les classes populars i que facin de la formació política un valor necessari per a la lluita nacional, social i de gènere. Aquestes eines no han de ser només eines internes del moviment, sinó sobretot eines amb vocació de masses, adreçades als sectors més conscienciats de les classes populars.

Seguir construint la unitat popular

- Construir eines i institucions de contrapoder als Països Catalans.

El procés de crisi del règim de 1978, del qual el procés sobiranista pot esdevenir el seu botxí definitiu, obre amplis espais, consensos i il·lusions en la construcció i articulació d'institucions alternatives i fora de l'abast de l'estat. Xarxes de municipis, projectes cooperatius, federacions associatives, fòrums socials, organitzacions sindicals, etc. poden arribar a ser vistes per amplis sectors socials com la llavor d'una nova organització social que ha de néixer. Els buits de poder i la deslegitimació absoluta de l'estat que pot arribar a suposar tant el procés sobiranista principatí com altres processos rupturistes, fan que aquesta oportunitat esdevingui encara més evident. Per tant, cal marcar-se com a objectiu que aquesta institucionalització alternativa que de ben segur naixerà, tingui un caràcter nacional de Països Catalans.

- Construir un programa de canvi socioeconòmic i feminista tangible per a les classes populars.

Un dels principals èxits de l'actual mobilització independentista és que el programa de canvis proposat és un programa tangible, realitzable dins un període concret, i que s'ha anat tornant "inevitable" a mesura que avançaven les mobilitzacions.

El principal repte per a poder materialitzar el programa polític de l'esquerra independentista és fer que aquest sigui tangible i realitzable a ulls de les classes populars. Cal construir un programa de canvi socioeconòmic i feminista, popularitzar-lo i fer que sigui hegemònic en el conjunt de les classes populars. El procés sobiranista, juntament amb altres conjuntures existents arreu dels Països Catalans, obren la perspectiva d'un possible nou cicle i, per tant, ens ha de permetre desplegar un procés de debat, construcció i socialització d'una alternativa socioeconòmica compartida amb gran part de l'esquerra rupturista dels Països Catalans.

Teixir aliances a nivell internacional

La causa del poble treballador dels Països Catalans necessita del suport internacional. Tal com hem anat explicant en aquest text, el nostre projecte emancipador no és un projecte que necessitem vendre als dirigents dels altres països occidentals com a projecte que no afectarà en res els seus interessos. Tot al contrari, el nostre projecte emancipador significa capgirar els actuals interessos del capitalisme mundial per a situar dalt de la piràmide els interessos de la classe treballadora i dels pobles. En aquest sentit, el nostre projecte coincideix essencialment en interessos amb les lluites dels pobles del sud d'Europa contra l'actual ofensiva capitalista i contra l'anorreament de drets nacionals, polítics i socials. Aquest ha de ser un camp primordial per a teixir les nostres aliances internacionals.

Etapes

Per a poder afrontar els propers mesos i aplicar línies d'actuació que serveixin als nostres objectius i que alhora aquestes s'ajustin a la conjuntura concreta, identifiquem dues etapes diferenciades.

D'una banda, l'etapa que va des d'ara i fins la data acordada per a la celebració de la consulta, i de l'altra, la que va des de finals de novembre de 2014 fins les eleccions municipals de maig de 2015.

D'ara fins el 9 de novembre de 2014

Aquests mesos estaran marcats per la gestió de la prohibició de la consulta. Seran, per tant, uns mesos en què es produirà un pols polític que posarà a prova les veritables lleialtats dels diversos actors del procés. Un pols que serà en dues direccions:

- D'una banda, sobre l'ús de la desobediència i el trencament amb la legalitat espanyola.

- De l'altra, una disputa sobre la capacitat d'iniciativa entre les velles institucions i els moviments de carrer.

De finals de novembre de 2014 fins el 24 de maig de 2015

En aquesta etapa és quan s'articularan les diferents iniciatives polítiques que respondran a les diferents lògiques derivades del que hagi pogut passar el 9N. Els projectes polítics que s'intentaran construir aniran des d'un govern d'unitat dels partits sobiranistes i la gestació d'una candidatura unitària fins a diferents projectes autodefinits com de ruptura, passant per la voluntat de continuïtat de l'actual mobilització. Així mateix, davant d'un enfocament molt centrat en les aliances electorals, hi haurà una dificultat afegida per a poder articular també els espais de mobilització i organització al marge de les institucions.

També a la resta de Països Catalans s'aniran articulant diversos projectes de continuïtat, refundació o ruptura que abordaran tots les eleccions municipals i autonòmiques del 24 de maig de 2015 com unes eleccions constituents

En aquest context, cal tenir en compte les següents variables:

- Pressió del sobiranisme oficial per a mantenir unit sota el lideratge compartit de CiU i ERC el projecte independentista al Principat.

- Gestió de les dissensions internes dins el sobiranisme oficial principatí i les seves organitzacions de masses un cop l'objectiu comú del referèndum hagi quedat superat i s'hagi d'abordar noves qüestions.

- Pressió del progressisme oficial per a integrar en candidatures antiPP les mobilitzacions socials i les xarxes associatives tant al País Valencià com a les Illes.

- Capacitat d'articulació arreu dels Països Catalans d'altres projectes autoanomenats rupturistes que divergeixen del projecte d'unitat popular i de l'esquerra independentista.

Línies d'actuació

Articular i fer créixer un moviment popular -és a dir, un moviment autònom de les classes populars- que respongui a l'estratègia de conquesta de la independència per a tots els Països Catalans i d'un canvi social i polític en profunditat.

La campanya "Independència per canviar-ho tot" és l'eina d'intervenció política tant de l'esquerra independentista com d'altres sectors que comparteixen l'estratègia

d'unitat popular, així com dels sobiranistes d'esquerres descontents per l'estratègia de renúncia de l'actual direcció política del procés sobiranista. Entenent però, que com que l'acció política d'IxCT es circumscriu principalment allà on és més viu el procés sobiranista, calen també altres eines per tal de continuar el procés de construcció nacional lligat al de la unitat popular.

Paral·lelament, entre novembre de 2014 i maig de 2015 caldrà articular un seguit de dinàmiques i de moviments populars per tal que siguin capaços d'anar aglutinant el descontentament arreu dels Països Catalans i de transformar-lo en un programa polític. Aquest programa polític ha de tenir tant una important capacitat d'acció al carrer com presència electoral a les eleccions de maig de 2015, que posaran damunt la taula la continuïtat del règim de 1978. Preveient el clar enfoc electoral que hi haurà en aquest període, caldrà que posem els mitjans materials i humans per a reforçar la vessant no institucional d'aquestes dinàmiques.

Situar la desobediència en el centre del procés sobiranista.

Fins ara el centre del debat en el procés sobiranista ha estat el dret a decidir. És a dir, el debat sobre si la societat del Principat tenia dret a poder decidir lliurement el seu futur polític. Paral·lelament a aquest debat, va anar sorgint també el debat sobre com es materialitzava aquest dret a decidir. En aquest punt, la divergència és clara entre aquells que per a conservar el seu poder de classe neguen cap opció rupturista -i per tant condemnen la independència a la seva no-materialització- i aquells que creuen que la sobirania popular està per damunt de les lleis vigents -que cal tenir present que provenen d'un procés refundador tutelat pels poders del franquisme-.

Cal que des de l'esquerra independentista, des dels moviments anticapitalistes i des de l'independentisme conseqüent posem damunt la taula la necessitat de la desobediència, i ho socialitzem fins a esquerdar l'hegemonia dels plantejaments legalistes. Tots els canvis socials, totes les ruptures polítiques, han necessitat d'una acció de desobediència per a materialitzar-se. Un cop conquerida l'hegemonia del dret a decidir en el sí de la societat del Principat, és el moment de conquerir l'hegemonia de la desobediència com a instrument legítim i eficaç de canvi.

Com podem fer-ho per conquerir aquesta hegemonia?

- Desplegar una intensa campanya de propaganda en favor de la desobediència

com a instrument de canvi polític i social.

- Situar la desobediència com l'element central a reivindicar en les properes mobilitzacions independentistes.

- Situar la desobediència com l'eix de l'acció tàctica que caldrà dur a terme aquesta tardor de 2014 a mesura que es desenvolupin els esdeveniments relacionats amb la consulta.

Exigir la celebració d'un referèndum tant sí com no.

L'exigència d'un referèndum tant sí com no amalgama diversos elements que situen en escac la posició dels sectors dirigents en aquest procés i impossibiliten la reformulació del procés en una negociació per a un nou pacte amb l'estat:

- Arracona les vies legalistes que supediten l'expressió de la voluntat popular a l'existència d'elements legals per a fer-ho.

- Dóna protagonisme al poble i treu protagonisme al sistema institucional, amb tot el canvi que això suposa pel que fa a la correlació de legitimitats.

- Esdevé el primer dels grans actes de desobediència necessaris per a guanyar el pols amb l'estat.

Per a desenvolupar aquesta línia d'actuació cal:

- Treballar com a esquerra independentista en les iniciatives que pretenguin socialitzar la idea irrenunciable del referèndum.

- Fermesa de les posicions institucionals de l'esquerra independentista (regidors, alcaldes, diputats) davant possibles maniobres d'aplaçament, reformulació o descafeïnització del referèndum, i actuar en conseqüència respecte aquelles instàncies "unitàries" que avalin aquestes maniobres.

- Preparar diverses mobilitzacions socials de pressió al llarg d'octubre i novembre de 2014, per a exigir desobeir una possible prohibició del referèndum per part del govern espanyol.

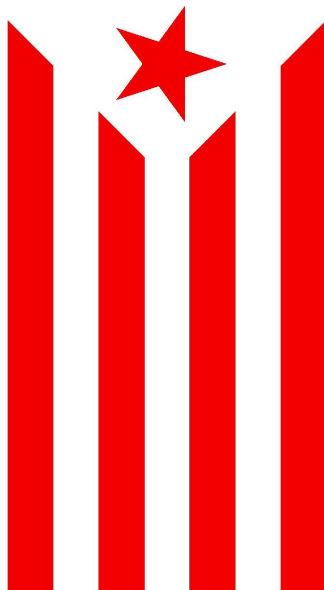
- Si finalment es posposa/renuncia/reformula en eleccions convencionals la consulta, cal cridar a la mobilització el mateix 9 de novembre. Les formes en què es concreti aquesta mobilització dependran de l'autoorganització popular que es gesti arran d'aquesta situació, i som conscients que l'esquerra independentista no en serà l'única protagonista. El que sí que tenim clar és que cal evitar que aquestes mobilitzacions siguin reconduïdes o controlades per organismes alineats amb els responsables de la renúncia.

Elaborar un full de ruta per a la construcció nacional dels Països Catalans.

Ha de ser tasca urgent de l'esquerra independentista l'elaboració d'un full de ruta per a la construcció nacional dels Països Catalans.

Cal, aprofitant l'expectativa de ruptura, fundar organismes, xarxes i institucions que, abordant la construcció de contrapoder en els diversos àmbits (institucional, feminista, sociolaboral, ecologista...) siguin institucions nacionals dels Països Catalans.

endavant

organització socialista d'alliberament nacional